

پرسش‌های بزرگ درآمد کوتاهی بر فلسفه

مؤلفان:

رابرت سالمون، کاتلین هیگینز

مترجم:

محمد طاهر راضی ارسبی

ROBERT C. SOLOMON
KATHLEEN M. HIGGINS

The Big Questions
A Short Introduction to Philosophy

© 2014, 2010, 2006 Wadsworth, Cengage Learning

عنوان و نام پدیدآور	: پرسش ای برآمد کوتاهی بر فلسفه / نویسنده رابرت سالمون، کاتلین هیگینز؛ مترجم محمدطاهر ریسی ارس
مشخصات نشر	: تهران : دانش پرور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۶۴۸ ص.
یادداشت	: عنوان اصلی:
موضوع	: فلسفه -- مقدمات
موضوع	: Philosophy -- Introductions
رده بندی دیویی	: ۱۰۰
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ پ ۴۱۷ س / BD۲۱
سرشناسه	: سالمون، رابرت، ۱۹۳۰ - م. Salmon, Robert
شناسه افزوده	: هیگینز، کتیلین ماری
شناسه افزوده	: Higgins, Kathleen Marie
شناسه افزوده	: ریاضی ارس، محمدطاهر، ۱۳۵۰ - مترجم
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
شابک	: 978-600-123-106-3
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۶۶۳۷۲

نام کتاب: پرسش‌های بزرگ
مؤلفان: رابرت سالمون، کاتلین هیگینز
مترجم: محمدطاهر ریاضی‌پارس
ناشر: دانش پرور
صفحه‌آرا و طراح جلد: رحیم کبیرصاب
هماهنگی و تولید: جلال جلیوند
لیتوگرافی: چاووش
چاپ: جام طلایی
صحافی: خیام
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۳-۱۰۶-۳

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

مراکز پخش: خیابان انقلاب اسلامی، خیابان ابوریحان، کوچه عنصری، پلاک ۲۶، طبقه اول

تلفن: ۶۶۴۶۶۲۷۷ - ۶۶۹۵۲۶۲۷

تهران، خ انقلاب، خ اردیبهشت، کوچه توحید، پلاک ۴ - طبقه دوم، واحد ۴ - نشر فرهنگ روز

تلفن: ۶۶۴۶۹۳۳۸ - ۰۹۱۲۲۳۶۸۰۹۸

ایمیل: daneshparvar222@yahoo.com

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۷
مقدمه: فلسفیدر	۲۷
آن سوی واژه‌های ناب	۲۸
بیان روشن و استدلال: ویژگی اساسی فلسفه	۳۱
مفاهیم و چارچوب‌های مفهومی	۳۴
فلسفیدن با سبک خاص	۴۱
کمی منطق	۴۴
قیاس	۴۶
استقراء	۴۸
نقد استدلال	۵۲
پرسش‌های پایانی	۵۷
فصل ۱: پرسش‌های فلسفی	۵۹
فلسفه چیست؟	۶۰
پرسش‌های آغازین	۶۲
فصل ۲: معنای زندگی	۸۱
پرسش‌های آغازین	۸۱
چه نوعی از معنا؟	۸۳
فرزندان به مثابه معنا	۸۶

۸۷	خدا به مثابه معنا
۸۷	حیات آخروی به مثابه معنا
۸۸	زندگی هیچ معنایی ندارد
۹۲	معناهای زندگی
۹۴	زندگی به منزله یک بازی
۹۵	زندگی به منزله یک داستان
۹۶	زندگی به منزله تراژدی
۹۷	زندگی به منزله کمدی
۹۹	زندگی به منزله یک مأموریت
۱۰۰	زندگی به منزله هنر
۱۰۱	زندگی همراه جراحی
۱۰۳	زندگی به منزله بازی
۱۰۴	زندگی به منزله امید
۱۰۵	زندگی به منزله نیروانا
۱۰۶	زندگی به منزله نوع دوستی
۱۰۶	زندگی به منزله شرافت
۱۰۸	زندگی به منزله یادگیری
۱۰۹	زندگی به منزله درد و رنج
۱۱۰	زندگی به منزله سرمایه گذاری
۱۱۲	زندگی به منزله روابط انسانی
۱۱۲	پرسش‌های پایانی
۱۱۵	فصل ۳: خدا
۱۱۵	پرسش‌های آغازین
۱۱۷	ایمان به خدا
۱۲۰	خدایان و الهه‌گان
۱۲۲	مفاهیم سنتی غربی درباره خدا

۱۲۶.....	خدا به منزله موجودی متعالی
۱۳۱.....	خدا به منزله کاملاً درون ذات: همه‌خدایی
۱۳۳.....	خدا به منزله روح مطلق
۱۳۵.....	خدا به منزله فرایند
۱۳۶.....	خدا به منزله آفریدگار متعالی: خداشناسی طبیعی
۱۳۷.....	خدا به منزله موضوع ناشناخته ایمان
۱۳۸.....	خدا به منزله وجودی اخلاقی
۱۴۰.....	مسئله شر
۱۴۱.....	انکار خدا
۱۴۱.....	دو نوع شر
۱۴۲.....	انکار شر
۱۴۳.....	کمترین مقدار شر
۱۴۵.....	راه حل زیبایی‌شناختی
۱۴۵.....	راه حل اختیار
۱۴۶.....	عدالت در زندگی اخروی
۱۴۷.....	«راه و رسم اسرارآمیز» خدا
۱۴۸.....	به مسئله شر پاسخ دهید
۱۴۸.....	عقل و ایمان: براهین اثبات وجود خدا
۱۵۱.....	برهان کیهان‌شناختی
۱۵۲.....	برهان غایت‌شناختی
۱۵۴.....	برهان هستی‌شناختی
۱۵۶.....	ایمان عقلانی
۱۵۷.....	شرط‌بندی پاسکال
۱۵۸.....	ایمان غیر عقلی
۱۶۰.....	مُدارای دینی: آیین‌های عبادی، سنت و معنویت
۱۶۵.....	شک
۱۶۶.....	پرسش‌های پایانی

فصل ۴: چیستی واقعیت ۱۶۹

۱۶۹.....	پرسش‌های آغازین
۱۷۰.....	جهان واقعی
۱۷۴.....	واقعی‌ترین موجود چیست؟
۱۷۶.....	واقعیت و رای نمودها
۱۷۷.....	اساس مابعدالطبیعه
۱۷۹.....	نخستین فیلسوفان مابعدالطبیعه
۱۷۹.....	تالس
۱۸۰.....	ده‌گرای پیش از سقراط
۱۸۴.....	نخستین نگاه‌های رمادی درباره واقعیت
۱۸۸.....	مُثل افلاطون
۱۹۱.....	مابعدالطبیعه ارسطو
۱۹۴.....	ذهن و مابعدالطبیعه
۱۹۵.....	رنه دکارت
۱۹۷.....	باروخ اسپینوزا
۲۰۰.....	گوتفرد ویلهلم لایبنیتس
۲۰۲.....	ایده‌آلیسم
۲۱۱.....	غایت‌شناسی
۲۱۵.....	مابعدالطبیعه و جهان عادی
۲۱۸.....	پرسش‌های پایانی

فصل ۵: در جستجوی حقیقت ۲۲۱

۲۲۱.....	پرسش‌های آغازین
۲۲۲.....	حقیقی چیست؟
۲۲۵.....	دو نوع حقیقت
۲۲۶.....	حقیقت تجربی
۲۲۷.....	حقیقت ضروری

۲۳۲.....	اصالت عقل و اصالت تجربه.....
۲۳۵.....	پیش فرض های شناخت.....
۲۳۸.....	شکاکیت.....
۲۴۱.....	رنه دکارت و شک روشی.....
۲۴۵.....	شکاکیت دیوید هیوم.....
۲۵۲.....	راه حل شکاکیت: امانوئل کانت.....
۲۵۳.....	شناخت حقیقت و علم.....
۲۶۱.....	چیستم حقیقت.....
۲۶۵.....	نظریه انسجام.....
۲۶۶.....	نظریه عمل گرایی درباره حقیقت.....
۲۶۷.....	عقلانیت.....
۲۷۰.....	چرا معقول باشیم؟.....
۲۷۲.....	حقیقت ذهنی و مسئله نسبی گرایی.....
۲۸۰.....	پرسش های پایانی.....
۲۸۱.....	فصل ۶: خود
۲۸۱.....	پرسش های آغازین.....
۲۸۲.....	خود ذاتی.....
۲۸۶.....	خود به مثابه جسم، خود به مثابه آگاهی.....
۲۹۳.....	خود و احساساتش.....
۲۹۸.....	مخمسه خودمدارانه.....
۳۰۲.....	مسئله ذهن - جسم.....
۳۰۵.....	رفتار گرایی.....
۳۰۸.....	نظریه این همانی و مادی گرایی حذف گرا.....
۳۱۱.....	کارکرد گرایی.....
۳۱۳.....	در برابر مسئله ذهن - جسم.....
۳۱۵.....	نظریه های دیگر درباره خود.....

۳۱۵.....	خود به مثابه یک انتخاب
۳۲۰.....	نفی خود، خودهای کثیر
۳۲۴.....	خود اجتماعی
۳۲۹.....	خود و روابط
۳۳۴.....	پرسش‌های پایانی
۳۳۷.....	فصل ۷: آزادی
۳۳۷.....	پرسش‌های آغازین
۳۳۹.....	آزادی و زندگی نیک
۳۴۰.....	آزادی، ریمان تا این اندازه مهم است؟
۳۴۵.....	آزادی سیاه چیست؟
۳۴۹.....	مفاهیم خوب و سواران از آزادی
۳۵۳.....	جبر و اختیار
۳۵۷.....	جبرگرایی در برابر عدالت علی
۳۶۳.....	نقش آگاهی
۳۶۵.....	سازگارگرایی یا جبرگرایی میانه‌رو
۳۶۸.....	در دفاع از آزادی
۳۷۳.....	پرسش‌های پایانی
۳۷۵.....	فصل ۸: اصول اخلاقی و زندگی نیک
۳۷۵.....	پرسش‌های آغازین
۳۷۷.....	فلسفه اخلاق
۳۷۹.....	زندگی نیک
۳۷۹.....	لذت‌گرایی
۳۸۲.....	موفقیت
۳۸۴.....	پرهیزکاری
۳۸۵.....	آزادی
۳۸۶.....	قدرت و خلاقیت

۳۸۷.....	دین
۳۸۹.....	خوشبختی
۳۹۱.....	خودگرایی در برابر نوع دوستی
۴۰۰.....	اخلاق و نظریه های آن
۴۰۶.....	اخلاق مبتنی بر تکلیف
۴۰۷.....	امانوئل کانت و حجیت عقل
۴۱۱.....	نظریه های نتیجه گرا
۴۱۱.....	فایده باوری: جرمی بنتام و جان استوارت میل
۴۱۷.....	ارسطو و اخلاق نیکی
۴۱۹.....	اخلاق فمینیستی: اخلاق و عدالت
۴۲۳.....	اخلاق -- نسبی یا مطلق؟
۴۲۷.....	فردریک نیچه و حمله به اخلاق
۴۳۲.....	پرسش های پایانی
۴۳۵.....	فصل ۹: عدالت و جامعه خوب
۴۳۵.....	پرسش های آغازین
۴۳۶.....	اخلاق و جامعه
۴۳۹.....	چیستی جامعه
۴۴۱.....	چه کسی باید حکومت کند؟ پرسش از مشروعیت
۴۴۴.....	آشوب گرایی، بازار آزاد و نیاز به حکومت
۴۴۸.....	عدالت چیست؟
۴۵۲.....	معنای برابری
۴۵۷.....	منشأ عدالت و قرارداد اجتماعی
۴۶۱.....	عدالت و رای مرزها
۴۶۶.....	حقوق و فرد
۴۶۷.....	اصالت آزادی فردی
۴۶۸.....	آزادی خواهی

- ۴۶۹..... اجتماع‌گرایی
- ۴۶۹..... نفی عدالت: مسئله نژاد
- ۴۷۴..... خط‌مشی‌های جنسی: ظهور فلسفه فمینیستی
- ۴۸۱..... زنان و جسم
- ۴۸۳..... افلاطون: پدرسالار یا نخستین فمینیست
- ۴۸۵..... معرفت‌شناسی و علم فمینیستی
- ۴۸۶..... فلسفه زبان فمینیستی
- ۴۸۸..... پرسش‌های پایانی
- فصل ۱۰: فلسفه در غربی ۴۹۱.....
- ۴۹۱..... پرسش‌های آغازین
- ۴۹۲..... آن سوی سده بیستم
- ۴۹۴..... چالش‌های گسترش حقوق زنان
- ۴۹۶..... فرهنگ‌های دیگر، فلسفه‌ها و دیگر
- ۴۹۹..... فلسفه بومی آمریکا
- ۵۰۱..... فلسفه آفریقایی
- ۵۰۵..... فلسفه آمریکای لاتین
- ۵۱۰..... فلسفه خاورمیانه
- ۵۱۳..... فلسفه جنوب آسیا
- ۵۲۴..... فلسفه شرق آسیا
- ۵۳۵..... پرسش‌های پایانی
- فصل ۱۱: زیبایی ۵۳۷.....
- ۵۳۷..... پرسش‌های آغازین
- ۵۳۸..... زیبایی‌شناسی
- ۵۴۰..... زیبایی و حقیقت
- ۵۴۵..... لذت ترازدی
- ۵۴۹..... بحث درباره سلیقه

۵۵۳.....	هنر، اخلاق و دین
۵۵۷.....	تعریف اثر هنری
۵۶۰.....	زیبایی‌شناسی فرهنگ عامه
۵۶۶.....	پرسش‌های پایانی
۵۶۷.....	ضمیمه الف: نوشتن فلسفه
۵۶۷.....	مقدمات
۵۶۸.....	قواعد درس نوشتن در فلسفه
۵۶۹.....	اندیشه‌های خود را مرتب کنید
۵۷۱.....	ساده بنویسید
۵۷۲.....	واضح بنویسید
۵۷۳.....	صادقانه و صمیمانه بنویسید
۵۷۵.....	مثال بزنید
۵۷۹.....	برای مطلب خودتان دلیل بیاورید
۵۸۲.....	مخالفت‌ها و دیگر گزینه‌ها را در نظر بگیرید
۵۸۳.....	اصطلاحات تخصصی خود را تعریف کنید
۵۸۴.....	از تاریخ فلسفه استفاده کنید
۵۸۶.....	سبک‌های غیرمستقیم
۵۸۷.....	سبک گفتگو
۵۹۳.....	سبک طعنه‌آمیز
۵۹۵.....	سبک موجز
۶۰۱.....	ضمیمه ب: صورت‌های استدلال معتبر منطق قیاسی
۶۰۷.....	ضمیمه ج: سفسطه‌های غیرصوری رایج
۶۰۷.....	سفسطه‌های غیرصوری
۶۰۷.....	تصدیق صرف
۶۰۸.....	مصادره به مطلوب

- ۶۰۸..... دور باطل
- ۶۰۹..... استدلال نامربوط
- ۶۱۰..... استدلال‌های ناظر به شخص
- ۶۱۰..... نتایج مبهم یا متغیر
- ۶۱۱..... تغییر معناها
- ۶۱۱..... انحراف توجه
- ۶۱۲..... شبه‌سؤال
- ۶۱۳..... حجیت مشکوک
- ۶۱۳..... شیب افزنده
- ۶۱۴..... نمله به بر کاغذی
- ۶۱۴..... دلسرزی (از دیگر حربه‌های احساسی)
- ۶۱۵..... توسل به رعب
- ۶۱۵..... استدلال‌های نامناسب
- ۶۱۷..... فهرست اصطلاحات

پیشگفتار

پاییز ۱۸۰۶ در شهر دانشگاهی ینا^۱، در سرزمینی که اکنون آلمان می‌نامیم، اساتید و دانشجویان با تورات و دلخیزی‌های جورواجور خود را برای کلاس‌هایشان آماده می‌کردند. اساتید تحقیقات تابستانی‌شان را به پایان می‌رساندند و دانشجویان کارهای معمول آخر فصل را انجام می‌دادند.

ولی امسال کلاس‌ها مثل همیشه شروع نمی‌شد.

سربازان ناپلئون به شهر نزدیک می‌شدند و صدای توپها از پله‌های کتابخانه دانشگاه شنیده می‌شد. گشتی‌های فرانسوی که از قبل وارد شهر شده بودند، در اطراف دانشگاه گشت می‌زدند، در پیاله‌فروشی‌های پاتوق دانشجویان نصف می‌کردند، پیاله‌ای شراب می‌نوشیدند و گهگاه با ساکنین محلی گپ می‌زدند. بسیاری از مردم طرفدار آرمانهای فرانسه جدید، «آزادی، برابری و برادری» بودند.

جنگ در شرف آغاز بود که یک مدرس جوان فلسفه به نام گئورگ ویلهلم فردریک هگل^۲ کتاب در دست نگارش خود را با عجله به پایان می‌رساند - اثر فلسفی بسیار دشواری با عنوان رعب‌انگیز پدیدارشناسی روح^۳. البته کتاب «آکنده از روح و شوق» بود و کاملاً تنش، تب و تاب و اضطراب آن روزهای پرمخاطره را جذب کرد. این اثر پایان یک سبک قدیمی زندگی و آغاز شیوه‌ای جدید بود. پدیدارشناسی روح تجلی آگاهی‌ای بود که در میان نیروهای غول‌آسا و در جریان جستجوی راهی در

1. Jena

2. Georg Wilhelm Friedrich Hegel

3. The Phenomenology of Spirit

دنیای جدید و هولناک بشری به دست آمده بود. کتاب پاسخی بود به آرزو و تلاش جدی برای شناخت امر مطلق و ایمان به آنچه معصومانه در آن زمان «کمال‌پذیری بشریت»^۱ خوانده می‌شد.

اکنون به شرایط دوران خودمان توجه کنید - گویی زندگی اجتماعی به کلی، با تمام عادات و سنت‌های قدیمی‌مان و همه عقایدمان نسبت به خود و شیوه‌های زندگی‌مان در حال تغییر است و با اموری کاملاً جدید و عمدتاً ناشناخته جایگزین می‌شود.^۲ از «تغییردهنگان قواعد بازی»^۳ و «نقاط اوج»^۴ صحبت می‌کنیم، ولی در واقع اکثر آنچه تغییرات بنیادی می‌پنداریم تغییر صرف توجه، گاهی به مزایای دردرسازان است نه فناوری‌ها و فنون جدید پیشرفته به همراه می‌آورد. اگر بسیاری از ما در مورد گاه‌بخت،^۵ لفن هوشمند و اینترنت این چنین احساساتی می‌شویم، نسبت به تغییری واقعی در زندگی‌مان چه واکنشی نشان خواهیم داد؟ هگل و شاگردانش خاطر جمع و حتی خوشحال بودند. چرا؟ چون فلسفه داشتند. آنها درباره خود و آینده بینشی داشتند که امکان می‌داد با آن نسبت دادن کار و مقام و حتی ویرانی جامعه‌شان و هرج و مرج شدید ناشی از آن مواجه شوند. اندیشه‌هایشان الهام‌بخش آنها بود و حتی تهدیدآمیزترین شرایط را نیز معنادار می‌ساخت.

از دانشجویان یکی از کلاس‌هایمان که فلسفه هگل را خوانده بودند، خواستند که دیدگاه‌شان را نسبت به خود و زمانه‌شان توصیف کنند. سنه‌ها جنگی به دل نمی‌زد. گویی برای بسیاری از اینان، دنیا در واژه ملال‌آور خلاصه می‌شد. برخی از «بحران» و «ناامیدی» سخن می‌گفتند. یکی گفت زندگی «پوچ» است و دیگری زندگی را «بی‌معنی» می‌دانست. وقتی پرسیدند چرا، جواب دادند که بنزین گران است، که اکثرشان به شغل واقعاً دلخواهشان نمی‌رسند و اینکه برنامه‌های تلویزیون مزخرف است. همگی موافقم که این مشکلات در حد تراژدی نیستند، انسان را به «پوچی» نمی‌رسانند و زندگی را «بی‌معنی» نمی‌سازند. همه قبول داریم کابوس جنگ هسته‌ای و

1. Perfectibility of humanity

2. Game changers

3. Tipping points

تروریسم آب سردی است بر سر خوش بینی مان، ولی همچنین موافقیم که احتمال این فجایع قابل بحث و بررسی است و اینکه در هر صورت باید به بهترین نحو ممکن زندگی کنیم حتی اگر در کنار اشباح باشیم. پس چرا در این دوران وفور و آرامش و صلح نسبی (در مقایسه با بیشتر نقاط جهان در بخش اعظم تاریخ)، پاسخهای ما چنین تلخ و ناخوشایند است؟ هگل و شاگردانش در مواجهه با یکی از هولناک‌ترین جنگهای تاریخ، چه چیزی داشتند که ما نداریم؟ چه چیزی آنها را چنان خوش‌بین و خشنود می‌ساخت؟ پاسخ مجدداً فلسفه است.

فلسفه، دیز و علم سه‌گانه با هم ارتباط تنگاتنگی داشته‌اند. تأکید و توجه هر یک متفاوت است، ولی سه رکن هر سه یکی است: اهمیت اندیشه و شناخت، اهمیت فهم جهان و مشاهده حیاستان در چشماندازی گسترده‌تر حتی به پهنای کیهان. اندیشه جایگاه ما در کائنات و رابطه مان با دیگر دمان را تعیین می‌کند؛ اندیشه مشخص می‌کند که چه چیزی مهم است و چه چیزی بی‌اهمیت، چه چیزی معقول است و کدام نامعقول، چه چیزی ارزش باور کردن دارد و کدام فاقد ارزش است. اندیشه معنی حیات را معلوم می‌کند. روح و ذهنمان به اندیشه نیاز دارد، همان‌طور که جسم به خوراک. ما نیازمند بینش و بصیرت و آرزومند شناخت هستیم. از سویی ما گرفتار کارهای روزمره زندگی هستیم و فقط گاهی توجه مان به آنچه «تاریخ» و «سرگرمی» می‌نامیم منحرف می‌شود. آنچه از دست داده‌ایم، عبارت است از لذت اندیشیدن، تکیا بر برای شناخت، الهام گرفتن و نیز تسلی جستن از فلسفه.

فلسفه به سادگی عبارت است از تفکر متمرکز^۱ درباره زندگی، آموزه‌هایمان و جایگاه مان در جهان. فلسفه به معنای دقیق کلمه، دلبستگی به دانایی^۲ است. فلسفه جستجوی تصویری گسترده‌تر است و این مستلزم مطالبه دانش است - نوعی دانش که امکان شناخت زندگی و جهان پیرامون مان را فراهم می‌سازد. بنابراین فلسفه عبارت است از تأکید بر اهمیت ارزشها و خودداری از غرق شدن در جزئیات زندگی و

موافقت بی‌چون و چرا با عامه مردم. فلسفه و حکمت جایگاه‌مان را در کائنات تعیین می‌کنند و به زندگی‌مان معنی می‌بخشند.

این فلسفه است که باید به پرسش‌های دانشجویان دوره کارشناسی درباره معنی زندگی و ذات عالم پاسخ دهد. ولی تعداد زیادی از دانشجویان که مشتاق اندیشه و شناخت هستند و در عین حال تفکر متمرکز را نیاموخته‌اند، به جایگزین‌های آسان‌تر پناه می‌برند - اعتقادات عامه‌پسند برای کمک به خویشتن، آئین‌های عجیب و غریب مذهبی، عقاید سیاسی افراطی. اگر تفکر متمرکز به پرسش‌های مهم نپردازد، پس شاید این جایگزین‌ها چنین کنند. تفاوت بین فلسفه و جایگزین‌های عامه‌پسند، اساساً تفاوتی کیفی است. تفاوت در کیفیت اندیشه و استواری و دقت شناخت. از آنجا که همه ما در هر مورد بر اساس اندیشه‌هایمان زندگی می‌کنیم، انتخاب ما این نیست که آیا به فلسفه بپردازیم یا نه؛ در واقع، انتخاب ما این است که آیا راه‌های سطحی و بررسی‌نشده را بپذیریم یا برای تفکر متمرکز و راستین تلاش کنیم. این کتاب قصد دارد شما را با این نوع تفکر آشنا کند.

گئورگ ویلهلم فردریش هگل

در ۱۷۷۰ در اشتوتگارت به دنیا آمد. در دوران دانشجویی طرفدار پرشده انقلاب فرانسه (۱۷۹۵-۱۷۸۹) و هواخواه ناپلئون بود. در ۱۸۰۶ در دانشگاه ینا تدریس می‌کرد. زمانی که ناپلئون کل شهر را به تصرف درآورد، به امپراطوری ۸۰۰ ساله روم مقدس پایان داد و اسرار حاکم گسترده‌ای را در سراسر ایالات آلمان آغاز کرد. در این فضای جنگ بین‌المللی و آرزوهای آزادی خواهانه، به هگل فلسفه‌اش را تدوین کرد. این فلسفه بر مفهوم روح متمرکز بود. وی به واسطه این مفهوم، درست وحدت عالم از طریق آگاهی انسان را نشان دهد. روش هگل دیالکتیک بود - بدین معنی که تلاش می‌کرد ثابت کند چگونه دیدگاه‌های متناقض با هم سازگار می‌شوند و در واقع معلوم می‌شود که همگی جنبه‌های مختلف یک پدیدار بنیادین - در اصل، پدیدار روح هستند. هگل را هنوز هم یکی از برجسته‌ترین ترکیب‌کنندگان دانش و ارزش‌های بشری می‌دانند؛ کتاب *دائرةالمعارف* (چاپ نخست در ۱۸۱۷) ترکیب و تلفیق مختصری است از کل حیات بشر؛ شامل منطق، علم و روانشناسی و نیز فلسفه، هنر، دین، مابعدالطبیعه و اخلاق. هگل در ۱۸۳۱ درگذشت.

مبحث فلسفه

گاهی فلسفه را یک رشته درسی بی‌اندازه پیچیده، انتزاعی و تخصصی تلقی می‌کنند که با سایر دروس یا دیگر بخش‌های زندگی‌مان ارتباط چندانی ندارد. این فرض کاملاً نادرست است. فلسفه چیزی نیست جز تلاش برای فهم اینکه که هستیم و درباره خود چه می‌اندیشیم و فلاسفه بزرگ تاریخ که در کلاس‌های فلسفه مورد مطالعه قرار می‌گیرند، دقیقاً همین کار را انجام می‌دادند: تلاش برای شناخت خودشان، زمانه‌شان و جایگاه‌شان در جهان. آنان کار خود را چنان استادانه انجام دادند که اندیشه‌هایشان هم‌نوع آن‌و برای ما برجا مانده است. این بزرگان به ما یاری می‌دهند تا اندیشه‌های خود را در مرتبه‌ای عمیق‌تر و برای توضیح باورهایمان، روش‌های خاص خود را به وجود آوریم.

از اول تا آخر این کتاب سعی کرده‌ایم سیار، از فلاسفه بزرگ در طول تاریخ را حداقل به اختصار معرفی کنیم (شرح حال‌های مختصر را در فصول کتاب گنجانده‌ایم). اما فلسفه اساساً مطالعه اندیشه‌های بزرگان نیست. فلسفه پیش از همه عبارت است از تلاش برای بیان روشن و تا حد ممکن مناسب توجه و قانع‌کننده دیدگاه‌ها و اندیشه‌های خاص خودتان. چنین کاری فلسفیدن است، نه صرفاً خواندن درباره اینکه دیگران چگونه چنین کردند.

این کتاب تلاشی است برای کمک به شما تا چنین کنید - قانع‌نید، بیان باورهایتان، استفاده از فلاسفه بزرگ و اندیشه‌های درخشان گذشتگان به عنوان منبع الهام و به عنوان رهنمونی برای روش‌های صورت‌بندی دیدگاه‌های خاص خودتان و توجه به راه‌های جایگزین موجود که خودتان هرگز به آنها فکر نکرده‌اید. هدف کتاب حاضر - حداقل یکی از اهداف درسی که می‌خوانید - این است که شما را وادارد تا درست و حسابی درباره اندیشه‌هایتان فکر کنید، افکارتان را به هم مربوط

کنید، با نظرات مختلف روبرو شوید و بفهمید کدام را ترجیح می‌دهید و چرا. برخی دانشجویان با اطمینان تصور می‌کنند به محض شروع یک بحث انتزاعی و نظری، دیگر مهم نیست که چه بگویند. بنابراین مَهمل می‌بافند، نظرهایی را مطرح می‌کنند که هرگز درباره‌اش فکر نکرده‌اند یا فقط کلمات خشک و خالی را پشت سر هم ردیف می‌کنند - برای مثال، واژه پرترفدار/رزش - بدون آنکه از آنچه در مقام افراد انسانی حقیقی می‌دانند درک درستی داشته باشند. زمانی یکی از دانشجویان بسیار باهوش ادعا کرد که وجود ندارد (به هر حال نمره‌اش را دریافت کرد). بعضی دانشجویان می‌گویند: «بله می‌کنند که اصلاً مهم نیست اگر حرفهای ضد و نقیض بزنند - همه چیز به کار،» - اینها فقط حدس و گمان است. ولی اگر ما جهان را از دریچه اندیشه نظاره می‌کنیم، گرانش چگونه احساس‌مان نسبت به خویش و نحوه زندگی‌مان را تعیین می‌کند، پس این اندیشه‌هایمان است که همه تفاوتها را به وجود می‌آورد. بنابراین لازم است بدانیم که لحاظ عقلی، ضروری است - که در همه موارد از خود بپرسید «آیا واقعاً به فلاسفه امر باور داریم؟» و «آیا این باور با دیگر باورهایمان سازگار است؟» فلسفه سودمند و فله‌ها می‌بایست بر جدیت و دقت در طرح چنین پرسشهایی. هدف این کتاب یاری به شماست تا چنین پرسش‌هایی را مطرح کرده و دیدگاه خود نسبت به جهان را به نخستینی خاص خودتان بیان کنید.

شاید وظیفه جمع‌بندی دیدگاه‌هایتان درباره معنی زندگی و ذات عالم در یک دوره درسی، زیاده از حد به نظر برسد. اما مهم نیست که نخستین دانش‌هایتان چقدر ناشیانه و ناقص باشد، این نوع تفکر انتقادی یکپارچه - تدارک و تدوین همه مطالب - برای آنچه در سراسر زندگی انجام خواهید داد، ضروری است: تلاش برای تشخیص اولویت‌هایتان، شناخت خودتان و اطمینان از باورهایتان. هدف این دوره درسی که شاید نخستین آشنایی‌تان با فلسفه باشد، این است که تفکر را آغاز کنید. به محض آنکه تفکر درباره پرسش‌های بزرگ را شروع کنید، احتمالاً در می‌یابید همان‌طور که بسیاری از دانشجویان و تقریباً همه فیلسوفان حرفه‌ای دریافته‌اند، که اندیشیدن یکی

از باارزش‌ترین و دست‌یافتنی‌ترین فعالیت‌هایی است که در طول عمر خود خواهید آموخت - تقریباً همه جا، در هر زمانی، با هر کسی و حتی به تنهایی انجام‌شدنی است. اگر شروع اندیشیدن دشوار است (که همیشه چنین است)، بدین علت است که شما عادت ندارید مثل یک فیلسوف فکر کنید، چون قطعاً افکارتان پیچیده‌تر از آن است که در ابتدا گمان می‌کردید و اینکه به محض شروع تفکر، مواردی که می‌توانید درباره‌شان پیش‌پا نیافتنی ندارید. بنابراین شروع تفکر خود را همچون تلاش اولیه، کوششی مقدماتی و نخستین اقدام دشوار برای ابراز خود و عقایدتان در نظر بگیرید - نه صرفاً بیان دیدگاه‌هایتان درباره فلان یا بهمان موضوع، بلکه بیان دیدگاه کلی‌تان درباره جهان. پرداختن به هر فلسفی یا فلسفیدن است که فلسفه را چنین هیجان‌انگیز و چالش‌برانگیز می‌سازد - بی‌اگر برای اولین بار باشد.

نخستین فصل کتاب شامل مجموعه پرسش‌های مقدماتی است تا شما را به ابراز نظر درباره موضوعاتی ترغیب کند به عملاً بر دیدگاه فلسفی را شکل می‌دهد. برخی پرسش‌ها سرگرم‌کننده و برخی کاملاً جدی‌اند. ولی در این میان، طرح کلی باورها و عدم باورهایتان به تدریج آشکار خواهد شد. فصول بعدی در با چندین پرسش مقدماتی آغاز می‌شوند و همچنان هدف این است که شما را تشویق کنیم تا قبل از شرح و بسط آرای فیلسوفان، خودتان درباره این موضوعات تأمل کرده و دیدگاه‌تان را بیان کنید. هر فصل شامل بحثی است درباره دیدگاه‌های گوناگون و متضاد، همراه با قطعات کوتاهی از برخی فیلسوفان بزرگ. اصطلاحات خاص که احتمالاً برای شما تازه‌گی دارد ولی در فلسفه تثبیت شده، در صورت لزوم تعریف شده است تا به واسطه آنها بتوانید افکارتان را با دقتی بیش از امکانات زبان عادی، متمایز کرده و توضیح دهید (فهرستی شامل اکثر این اصطلاحات - که در متن با حروف پررنگ مشخص شده‌اند - در انتهای کتاب ارائه شده است). هر فصل با چندین پرسش پایان می‌یابد که به شما کمک خواهد کرد تا جایگاه افکارتان را در میان اندیشه‌های فلسفی مرسوم مشخص کنید.